

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2018. február 26.
(OR. en)

6280/18

COEST 37

AZ ELJÁRÁS EREDMÉNYE

Küldi: a Tanács Főtitkársága

Dátum: 2018. február 26.

Címzett: a delegációk

Előző dok. sz.: 6279/18 COEST 36

Tárgy: KAPCSOLATOK A MOLDOVAI KÖZTÁRSASÁGGAL
– A Tanács következtetései

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a Moldovai Köztársaságról szóló tanácsi következtetéseknek a Tanács (Külügyek) által 2018. február 26-án elfogadott szövegét.

A TANÁCS KÖVETKEZTETÉSEI A MOLDOVAI KÖZTÁRSASÁGRÓL

Külügyek Tanácsa, 2018. február 26.

1. A Tanács ismét kijelenti, hogy elkötelezett aziránt, hogy a 2016 júliusában hatályba lépett társulási megállapodás alapján szoros partnerségben együttműködve megerősítse az Európai Unió és a Moldovai Köztársaság közötti politikai társulást és gazdasági integrációt. Az Európai Unió továbbra is elkötelezetten támogatja az ahhoz szükséges reformok előrevitelét, hogy a Moldovai Köztársaság állampolgárai élvezhessék a társulási megállapodás – és azon belül a mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi térség – előnyeit.
2. A Tanács 2016. februári következtetései nyomán a Moldovai Köztársaság hatóságai elfogadtak több jogalkotási kezdeményezést a tanácsi következtetésekben kiemelt reformterületeken. A Tanács méltányolja a Moldovai Köztársaság által ez idáig tett reformintézkedéseket, és hangsúlyozza annak döntő fontosságát, hogy a 2016-ban megkezdett reformokat véghez vigyék. A Tanács emlékeztet arra, hogy a Moldovai Köztársaságnak nyújtott uniós támogatás szigorú feltételeken alapul és a reformok terén tett kellő előrelépéshez kapcsolódik.
3. Emlékeztet továbbá arra is, hogy a Moldovai Köztársaságnak nyújtott támogatás célja kézzelfogható javulást előidézni az ország állampolgárainak életében.
4. A Tanács emlékeztet arra, hogy a növekedés lehetővé tételéhez, a munkahelyteremtéshez és a szegénység csökkentéséhez elengedhetetlenek a strukturális reformok. A Tanács azt várja a Moldovai Köztársaságtól, hogy folytassa és a társulási megállapodásban vállalt kötelezettségeknek megfelelően erősítse meg átfogó reformfolyamatát, valamint emlékeztet arra, hogy ehhez a módosított társulási menetrendnek kell gyakorlati útmutatással szolgálnia, amely a 2017 és 2019 közötti időszakra 13 olyan kiemelt területet határoz meg, ahol reformintézkedésekre van szükség. Az Európai Unió még tovább fogja erősíteni a Moldovai Köztársaság reformfolyamatához nyújtott támogatás koordinációját és nyomon követését.

5. A Tanács megállapítja, hogy a Moldovai Köztársaság konstruktívan járult hozzá a keleti partnerség 2017. november 24-i csúcstalálkozójához, és arra ösztönzi az országot, hogy továbbra is járuljon hozzá a 2020-ra kitűzött 20 cél teljesítéséhez.
6. A Tanács emlékeztet a hatékony demokratikus mechanizmusok – így a demokratikus többpártrendszer, a jogállamiság és az emberi jogok – tiszteletben tartásának fontosságára. A Tanács üdvözli az etnikai csoportok közötti kapcsolatok megszilárdítását célzó cselekvési terv elfogadását.
7. A Tanács sajnálattal állapítja meg, hogy az új választási törvény megalkotása során nem vették figyelembe az Európa Tanács Velencei Bizottsága és az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet / Demokratikus Intézmények és Emberi Jogok Hivatala által megfogalmazott közös véleményben foglalt legfontosabb ajánlások mindegyikét. A közös vélemény kitért többek között arra, hogy a javasolt reformról nem alakult ki konszenzus, valamint hogy fennáll az a veszély, hogy a többségi jelöltek üzletemberek vagy más olyan szereplők befolyása alá kerülnek, akik csak a saját érdekeiket nézik. Az új választási rendszer következményeit a választási folyamat során – ezen belül a kampány alatt, a választás napján, valamint az ezt követő időszakban – részletekbe menően és szorosan figyelemmel kell kísérni, hogy meg lehessen állapítani általánosságban a demokráciára és különösen a többpártrendszerre gyakorolt hatásukat. A központi és helyi választások átláthatósága, inkluzív jellege és hitelessége kiemelt jelentőséggel bír.
8. A Tanács emlékeztet továbbá arra: fontos, hogy az ország figyelembe vegye az Európa Tanács Velencei Bizottsága és az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet / Demokratikus Intézmények és Emberi Jogok Hivatala összes függőben lévő ajánlását, beleértve a párt- és kampányfinanszírozásra vonatkozókat is.
9. A Tanács ismételten hangsúlyozza, hogy fontos a civil társadalommal fennálló kapcsolatok szorosabbra fűzése ahhoz, hogy minden reform sikeres és fenntartható legyen. A Tanács határozottan arra ösztönzi a Moldovai Köztársaságot, hogy vonja be a civil társadalmat a döntéshozatali folyamatba. A civil társadalom inkluzív részvétele elengedhetetlen az állam demokratikus működéséhez, rezilienciájához és jólétéhez.

10. Demokratikus társadalom nem képzelhető el a média szabadsága és sokszínűsége nélkül. Ezzel összefüggésben a Tanács sürgeti a Moldovai Köztársaságot, hogy e szabadságok garantálásának első lépéseként hajtsa végre az audiovizuális törvény régóta esedékes, az ágazatbeli verseny és átláthatóság fokozódását elősegítő, átfogó reformját annak érdekében, hogy kezelje a médiatulajdon koncentrációját, garantálja a média szabadságát és sokszínűségét, a független médiaorgánumok tevékenységét elősegítő üzleti környezetet teremtsen és magas színvonalú információval lássa el állampolgárait. Az audiovizuális törvény közelmúltbeli módosítását illetően az Európai Unió elismeri, hogy a félretájékoztatás és a propaganda jelentős negatív következményekkel járhat; megjegyzi ugyanakkor, hogy – a médiaszabadság korlátozását és a információhoz való hozzáférés akadályozását elkerülendő – az elfogadott intézkedéseknek szükségesnek és arányosnak kell lenniük és összhangban kell állniuk a nemzetközi jog vonatkozó rendelkezéseivel.
11. A Tanács üdvözli a rövid távú vízummentes tartózkodást lehetővé tevő rendszer tényleges megvalósítását, kiemelve, hogy annak hatálybalépése óta bővültek az emberek közötti kapcsolatok lehetőségei, és felszólítja a Moldovai Köztársaságot, hogy továbbra is tegye meg az ahhoz szükséges erőfeszítéseket, hogy folyamatosan teljesítse a vízumliberalizációs követelményeket, valamint hogy tájékoztassa állampolgárait a vízummentes utazással járó jogokról és kötelezettségekről. A Tanács a vízummentesség-felfüggesztési mechanizmus keretében tett első, 2017. decemberi bizottsági jelentésre hivatkozva emlékeztet arra, hogy azonnali intézkedések megtételével továbbra is különös figyelmet kell fordítani a korrupció és a pénzmosás elleni küzdelemre vonatkozó követelmények folytatólagos teljesítésére.
12. A Tanács meg van győződve arról, hogy sürgősen újult erővel és hathatósabban szükséges küzdeni a korrupció ellen, és kézzelfogható eredményeket kell felmutatni, amelyekhez az igazságszolgáltatás, ezen belül az ügyészség mélyreható reformjának kell társulnia. Ahhoz, hogy helyreálljon a Moldovai Köztársaság állampolgárainak bizalma az állami intézmények iránt, alapvető, hogy az igazságügyi rendszer megfelelően működjön, független, pártatlan, átlátható és elszámoltatható legyen, az ország hiteles eredményeket tudjon felmutatni a korrupciós ügyekben – különösen a magas szintű ügyekben – hozott elmarasztaló ítéletek terén, és biztosított legyen a jogállamiság.

13. Mindezek fényében a Tanács felhívja a figyelmet a bűnüldöző szervek és az igazságszolgáltatás pártatlan működésének jelentőségére, és aggasztónak tartja, hogy egyes jogászok, bírák és politikai ellenfelek ellen eljárás indult. A Tanács emlékeztet arra, hogy a bűnüldözés szelektív alkalmazása és a szelektív igazságszolgáltatás aláássa a jogállamiságot és a nyilvánosság bizalmát és tiszteletét az igazságügyi rendszer iránt.
14. A Tanács ismételten annak biztosítására szólítja fel a Moldovai Köztársaság hatóságait, hogy a 2014-ben feltárt, kiterjedt banki csalási ügyeket illetően végezzenek alapos, pártatlan és átfogó nyomozást és indítsanak ilyen büntetőeljárásokat annak érdekében, hogy az eltulajdonított pénzeszközöket visszaszerezzék és politikai pártállástól függetlenül minden felelőst bíróság elé állítsanak. A Tanács üdvözli a második Kroll-jelentés összefoglalójának 2017. decemberi közzétételét. Ismételten felszólítja azonban a hatóságokat, hogy a jogállamiság maradéktalan tiszteletben tartása mellett folytassák a nyomozást és a kiterjedt csalásokban érintett valamennyi fél elleni büntetőeljárások indítását.
15. A Tanács üdvözli a korrupció elleni intézményekben nemrégiben történt kinevezéseket és az új pénzmosás elleni törvény elfogadását, melynek célja a vonatkozó joganyagnak a jelenlegi uniós normákhoz igazítása. A folyamatban lévő reformokat illetően elengedhetetlenül fontos biztosítani a pénzmosás elleni jogszabály végrehajtását, folytatni a korrupció elleni szervek operatív kapacitásának fejlesztését, létrehozni a vagyoni eszközök befagyasztására, elkobzására, kezelésére és visszaszerzésére szolgáló, működő és hatékony mechanizmust, mielőbb biztosítani egy működő vagyonnyilatkozati és -ellenőrző rendszert, és támogatni a korrupció elleni intézmények tisztességtelen befolyástól mentes függetlenségét. A Tanács emlékeztet továbbá arra, hogy mielőbb fel kell állítani egy olyan független hivatalt, melynek feladata a pénzmosás megelőzése és az ellene folytatott küzdelem, valamint ki kell dolgozni és jóvá kell hagyni olyan mechanizmusokat, amelyekkel szankcionálhatók a pénzmosás elleni rendszert érintő jogsértések, továbbá azonosíthatók és befagyasztathatók a gyanús ügyletek.

16. A Tanács emlékeztet arra, hogy fontos folytatni a közigazgatási reform végrehajtását, hogy az állampolgárok jobb minőségű szolgáltatásokat vehessenek igénybe.
17. A Tanács üdvözli azokat a reformokat, amelyek arra irányulnak, hogy biztosítsák a makrogazdasági és pénzügyi stabilitást, illetve helyreállítsák a hitelességet a nemzetközi adományozók felé, így különösen a vállalatirányítási reformokat a pénzügyi ágazatban, melyek a nemzeti bank függetlenségének és felügyeleti hatáskörének megerősítését célozzák. Ezek a reformok segítettek a gazdasági és pénzügyi stabilitás helyreállításában, és alapvető fontosságúak voltak a Nemzetközi Valutaalappal való megállapodás megkötése és sikeres végrehajtása szempontjából. A Tanács arra ösztönzi a Moldovai Köztársaságot, hogy folytassa a reformokat a még fennálló, jelentős kihívások kezelése érdekében. Ilyen kihívás például a gyenge kormányzás, az állami intézmények átpolitizáltsága, a rendszerszintű korrupció, valamint a gazdasági növekedés fokozása érdekében az üzleti környezet fejlesztésének szükségessége.
18. A Tanács üdvözli a makroszintű pénzügyi támogatásról szóló egyetértési megállapodás, hitelkeret-megállapodás és támogatási megállapodás 2017. novemberi aláírását és a Moldovai Köztársaság Parlamentje általi, 2017. decemberi megerősítését.
19. A Tanács emlékeztet arra, hogy a makroszintű pénzügyi támogatás minden egyes részletének átutalása az egyetértési megállapodásban foglalt szakpolitikai intézkedések megvalósításához, valamint politikai előfeltételek teljesítéséhez lesz kötve.
20. A Tanács hangsúlyozza, lépéseket kell tenni egyrészt azért, hogy a vállalkozások számára egyenlő versenyfeltételek jöjjenek létre, ezzel garantálva a beruházási környezet vonzerejét és stabilitását, másrészt azért, hogy javuljon az átláthatóság és a beruházási feltételek, ugyanakkor megfelelő kontrollmechanizmusokat és szankciókat kell biztosítani az e terület szabályait megsértőkre vonatkozóan. A Tanács megállapítja, hogy további törekvéseket kell tenni arra, hogy javuljon az üzleti környezet és az országba több közvetlen külföldi befektetés érkezzon.

21. A Tanács azt várja a Moldovai Köztársaságtól, hogy fokozza a mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi térség ügyében a végrehajtásra és a betartásra irányuló reformtörekvéseit, többek között erősítse meg a releváns intézmények operatív kapacitását és függetlenségét.
22. A Tanács emlékeztet arra, hogy a társulási megállapodás keretében tett vállalásoknak megfelelően fontos hathatósan betartatni a szellemi tulajdonjogok védelmére irányuló, többek között a földrajzi jelzésekre vonatkozó szabályokat a Moldovai Köztársaságban.
23. Emlékeztet továbbá arra, hogy fontos megerősíteni a versenyt és az átláthatóságot az energiaágazatban, többek között az energiahatóság intézményi és pénzügyi kapacitásának megerősítésével, hogy az folytatni tudja az energiapiac reformját. A Tanács az energiaközösségi vívmányok maradéktalan tiszteletben tartására szólít fel, különösen ami az energiaelosztásra vonatkozó, a teljes költségmegtérülést biztosító díjszabást illeti. Felszólítja továbbá a Moldovai Köztársaságot, hogy teljes mértékben, a harmadik uniós energiaügyi csomaggal összhangban valósítsa meg az energiaágazat reformját, különösen ami a földgázszállítás és a villamosenergia-átvitel, illetve elosztás szétválasztását illeti. Ezenfelül az összeköttetésekre irányuló projektek végrehajtásának felgyorsítását sürgeti, hangsúlyozva, hogy azok nagy jelentőséget töltenek be az energiabiztonság, valamint az energiaellátás és az ellátási útvonalak diverzifikációja szempontjából.
24. Az EU ismételten hangsúlyozza, hogy a jövőben is kész szigorú feltételrendszer mellett, konkrét és kielégítő, az összes reformterületet érintő eredmények alapján segítséget nyújtani a Moldovai Köztársaságnak. A Tanács e tekintetben emlékeztet arra, hogy fontos a lehető legjobban felhasználni a jelenleg nyújtott uniós támogatást a társulási megállapodás, ezen belül a mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi térség céljainak támogatása, valamint a moldovai köztársasági állampolgárok életkörülményeinek látható és kézzelfogható módon való javítása érdekében. Az ágazati költségvetési támogatások még fennmaradó részleteinek folyósításánál kiemelt szempont lesz a Nemzetközi Valutaalapnak tett vállalások teljesítése, a korrupció elleni küzdelemben és az igazságügyi ágazat reformjában elért érdemi eredmények, valamint a demokratikus elvek és az emberi jogok tiszteletben tartása. A Tanács emlékeztet továbbá arra, hogy fontos lépéseket tenni az „Uniós segítségnyújtás Moldova államigazgatásának megerősítésére” című 2016-os számvevőszéki jelentés nyomán, valamint megerősíteni a közös programozás összefüggésében a donorkoordinációt a Moldovai Köztársaság kormányával.

25. A Tanács emlékeztet emellett arra, hogy az EU és a Moldovai Köztársaság közötti együttműködés láthatóságának növelése és a félretájékoztatással szembeni fellépés érdekében fontos fokozni a már megvalósított reformokról és azoknak az állampolgárok javát szolgáló, konkrét hasznáról szóló hatékony stratégiai kommunikációval kapcsolatos közös erőfeszítéseket.
26. A Tanács üdvözli a Moldovai Köztársaság érdeklődését az EU-val való biztonsági és védelmi együttműködés fokozása iránt, az ország részvételét az EU által vezetett KVBP-missziókban, valamint a hibrid fenyegetésekkel szembeni fellépés közös keretéről szóló közös közleményben szereplő 18. fellépés részeként folytatott együttműködést.
27. A Tanács üdvözli, hogy az osztrák EBESZ-elnökség során sikerült biztató eredményeket elérni a transznisztriai konfliktus rendezése ügyében az 5+2 formátumban zajló tárgyalások keretében. Határozottan arra ösztönzi a Moldovai Köztársaságot, hogy az olasz EBESZ-elnökség során és azt követően is a közeledés e szintjét tekintse kiindulópontnak, és e tekintetben hangsúlyozza az elért megállapodások gyors végrehajtásának fontosságát. A Tanács emlékeztet arra is, hogy fontos előrelépést tenni a Gagauzia különleges jogállásáról szóló törvény végrehajtása terén, és felkéri Kisinyovot, hogy vigye tovább a folyamatban lévő jogalkotási kezdeményezéseket.
-